

Дело C-436/23**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

13 юли 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Hof van Beroep te Gent (Белгия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

13 юни 2023 г.

Жалбоподател:Белгийска държава / Federale Overheidsdienst Financiën
(Федерална държавна финансова служба)**Ответник във въззивното производство**

Volvo Group Belgium NV

Предмет на главното производство

Преюдициалното запитване е отправено в рамките на спор относно законодателна уредба, с която се въвежда т.нар. „fairness tax“. Grondwettelijk Hof (Конституционен съд на Белгия) отменя тази уредба, но запазва действието ѝ по-специално за данъчните 2015 и 2016 години, в резултат на което ответникът във въззивното производство трябва да плати fairness tax за съответните данъчни години. В първоинстанционното съдебно производство съответните актове за установяване на данъчни задължения са отменени. Понастоящем белгийската държава обжалва тази отмяна.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

С това преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС запитващата юрисдикция поставя въпрос относно запазването на действието на законовите разпоредби, които уреждат fairness tax, след отмяната им от Grondwettelijk Hof. Тя иска по-специално да се установи дали решението на

Grondwettelijk Hof за запазване на действието на отменените разпоредби противоречи на свободата на установяване, закрепена в член 49ДФЕС, ако запитващата юрисдикция остави без приложение това решение по отношение на чуждестранни дружества с място на стопанска дейност в Белгия, с мотива че разглежданите разпоредби са несъвместими със свободата на установяване, в резултат на което тези дружества внезапно са третирани по-благоприятно от дъщерните дружества на чуждестранни дружества, които продължават да дължат този fairness tax.

Преюдициален въпрос

Трябва ли член 49 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като оспорваната пред запитващата юрисдикция (която всъщност е отменена от Grondwettelijk Hof, но в нарушение на свободата на установяване правните ѝ последици са запазени, поради което запазената национална правна уредба трябва да се остави без приложение по отношение на печалбата, разпределена от дружества, които са установени в друга държава членка и имат място на стопанска дейност в Белгия), съгласно която

- се дължи данък върху разпределянето на печалбата, която не е включена в окончателния облагаем финансов резултат на местно дружество, върху чиято търговска политика установено в друга държава членка дружество оказва такова влияние, че може да определя неговата дейност,
- този данък върху такава печалба не би се дължал, ако това установено в друга държава членка дружество упражнява дейността си в Белгия чрез място на стопанска дейност/клон?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

ДФЕС, член 49

Цитирани разпоредби на националното право

Wet van 30 juli 2013 houdende diverse bepalingen (Закон от 30 юли 2013 г. за въвеждане на различни разпоредби, BS [Белгийски държавен вестник] от 1 август 2013 г., наричан по-нататък „Законът от 30 юли 2013 г.“), членове 43 — 51

Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (Кодекс за данъците върху доходите от 1992 г., наричан по-нататък „WIB 92“, член 219ter и член 233, параграф 3

Bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof (Специален закон за Конституционния съд от 6 януари 1989 г., наричан по-нататък „Специалният закон от 6 януари 1989 г.“), член 8, параграф 3

Кратко представяне на фактите и главното производство

- 1 С членове 43—51 от Закона от 30 юли 2013 г. се изменя WIB 92. С тях е въведен данък, наречен *fairness tax*, отделен от корпоративния данък и от данъка върху доходите на чуждестранните лица, с който се облагат както местните, така и чуждестранните дружества при разпределянето на дивиденди, които поради прилагането на някои предвидени в националното данъчно законодателство данъчни облекчения не се включват в окончателния облагаем финансов резултат. Целта на *fairness tax* е да се облага разпределяната от предприятията печалба, когато тя не се облага с корпоративен данък или с данък върху доходите на чуждестранните лица.
- 2 На 31 януари 2014 г. пред Grondwettelijk Court е подадено искане за отмяна на съответните членове от Закона от 30 юли 2013 г. В този контекст последният отправя преюдициално запитване до Съда, което води до постановяването на решение по дело C-68/15 от 17 май 2017 г. (X, EU:C:2017:379), в което Съдът приема по-специално че националният съд трябва да провери дали начинът на определяне на облагаемата основа на *fairness tax* не води фактически до по-неблагоприятно третиране на чуждестранното дружество в сравнение с местно дружество и дали трябва евентуално да приеме, че е налице нарушение на свободата на установяване.
- 3 С решение от 1 март 2018 г. Grondwettelijk Hof отменя законодателната уредба на *fairness tax*, като същевременно по същество запазва действието на отменените разпоредби за данъчните 2014—2018 години. Член 8, параграф 3 от Специалния закон от 6 януари 1989 г. дава възможност на Grondwettelijk Hof сам да определи обхвата на запазване на действието на отменените разпоредби чрез общо разпореждане. Той има тази възможност, за да смекчи последиците *erga omnes* и *ex tunc* с оглед на принципа на правна сигурност.
- 4 За данъчните 2015 и 2016 години ответникът във въззивното производство е трябвало да плати по-специално *fairness tax* в рамките на корпоративния данък. Той обжалва тези актове по административен ред.
- 5 Жалбоподателят отхвърля административните жалби като неоснователни в контекста на решението на Grondwettelijk Hof за запазване на действието на отменените разпоредби.
- 6 Впоследствие ответникът във въззивното производство сезира Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Първоинстанционен съд на Източна Фландрия, отделение Гент), който отменя съответните актове за установяване на корпоративен данък за данъчните 2015 и 2016 години.

- 7 Rechtbank по-специално приема, че решението на Grondwettelijk Hof за запазване на действието на отменените разпоредби представлява нарушение на свободата на установяване. Според този съд от решението на Съда от 17 май 2017 г. следва именно че член 233, параграф 3 от WIB 92, по силата на който белгийските обекти на чуждестранни дружества по принцип се облагат с fairness tax, дори ако печалбите на белгийските обекти не са част от дивидентите, разпределяни от чуждестранни дружества, противоречи на свободата на установяване, доколкото така чуждестранните дружества с обект в Белгия се третират по-неблагоприятно от местните дружества. Rechtbank счита, че следователно този член не трябва да се прилага спрямо чуждестранни дружества с обекти в Белгия, което на свой ред би довело до по-благоприятно третиране на тези дружества в сравнение с местните дружества, включително с дъщерните дружества на чуждестранни дружества като ответника във въззивното производство, тъй като fairness tax се запазва само по отношение на местните дружества.
- 8 Жалбоподателят обжалва това решение пред запитващата юрисдикция, която решава да отправи преюдициален въпрос до Съда.

Основни доводи на страните в главното производство

- 9 **Жалбоподателят във въззивното производство** твърди, че не може да се установи нарушение на свободата на установяване, защото не било ясно как трябва да се определи данъчната основа за облагане на обекти в Белгия, поради което нямало как да се определи дали този начин на определяне е евентуално по-неблагоприятен от начина на определяне на данъчната основа за облагане на белгийски дружества. Дори да се приемело, че е налице ограничение на свободата на установяване, не било налице нарушение нито на принципа на равнопоставеност, нито на свободата на установяване, тъй като обектите в Белгия и дъщерните дружества в Белгия били в различно положение. Освен това ограничението било обосновано и от императивни съображения от общ интерес.
- 10 Ето защо според жалбоподателя първоинстанционният съд е трябвало да се съобрази с решението за запазване на действието на отменените разпоредби.
- 11 Жалбоподателят твърди също, че законодателните разпоредби, с които се установява fairness tax, могат да се преценяват от гледна точка на съвместимостта им с правото на Съюза, но не и с решението на Grondwettelijk Hof за запазване на действието на отменените разпоредби.
- 12 **Ответникът във въззивното производство** твърди, че е налице нарушение на свободата на установяване, закрепена в член 49ДФЕС. С оглед на решението на Grondwettelijk Hof да запази действието на отменените разпоредби за данъчни 2014—2018 години и на факта, че член 233, параграф 3 от WIB 92 не трябвало да се прилага по отношение на чуждестранните дружества с място на стопанска дейност в Белгия поради

нарушение на свободата на установяване, fairness tax се прилагал за местните дружества (включително за дъщерните дружества на чуждестранни дружества като ответника), но не и за белгийски обекти на чуждестранни дружества. В резултат на това дружеството майка, което по принцип можело свободно да избира правната форма (клон, дъщерно дружество или представителство) за осъществяване на дейността си в Белгия въз основа на свободата на установяване, било неоправдано ограничено в този избор. Това не било обосновано, тъй като двете категории юридически субекти се намирили в едно и също положение от гледна точка на целта на fairness tax.

- 13 Подобно ограничение на свободата на установяване не било и пропорционално, тъй като се основавало на член 8, параграф 3 от Специалния закон от 6 януари 1989 г., който позволявал на Grondwettelijk Hof да изключи от решението за запазване на действието на отменените разпоредби правните субекти, които са подали своевременно административна жалба като ответника във въззивното производство, и не можело да се предвиди дали Grondwettelijk Hof ще използва тази възможност (което не е направил в настоящия случай), в нарушение на принципа на правна сигурност.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 14 Запитващата юрисдикция споделя становището на първоинстанционния съд в смисъл, че последицата от член 233, параграф 3 от WIB 92 е, че поради решението на Grondwettelijk Hof за запазване на действието на отменените разпоредби чуждестранно дружество с място на стопанска дейност в Белгия е третирано по-неблагоприятно от местно дружество, включително дъщерно дружество на чуждестранно дружество като ответника във въззивното производство, и че следователно тази разпоредба представлява ограничение на свободата на установяване, закрепена в член 49 ДФЕС. Всъщност, що се отнася до обектите в Белгия на чуждестранни дружества, данъчната основа на fairness tax е свързана с разпределянето на фиктивен дивидент, състоящ се от частта от brutните дивиденди, разпределяни от чуждестранното дружество, която съответства на дела на обекта му в Белгия от общия финансов резултат на чуждестранното дружество. Оттук следва, че обектът подлежи на облагане с fairness tax, дори дивидентите на чуждестранното дружество да не включват печалба на обекта в Белгия, която попада в обхвата на белгийската данъчна компетентност. За сметка на това, в случая на местно дружество, данъчната основа на fairness tax винаги се определя от облагаемия финансов резултат в Белгия.
- 15 Това ограничение на свободата на установяване не се отнася до обективно несравними положения, нито може да бъде обосновано с императивни съображения от общ интерес. Ето защо то трябва да се обяви за неприложимо.

- 16 Като се има предвид, че поради решението за запазване на действието на отменените разпоредби и факта, че член 233, параграф 3 от WIB 92 не се прилага за обекти в Белгия на чуждестранни дружества, fairness tax се прилага за дъщерни дружества на чуждестранни дружества, но не и за места на стопанска дейност на тези дружества, запитващата юрисдикция иска да се установи дали това представлява нарушение на член 49 ДФЕС.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ